

ΔΕΥΤΕΡΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

Αγνοούμενοι

Τον έψαχναν για μέρες. Δεν είχαν νέα του. Εμφανικά εξαφανίστηκε και κανείς δεν ήταν σε θέση να δώσει την ελάχιστη έστω πληροφορία. Οι μέρες έγιναν εβδομάδες. Και μετά μήνες. Κι άρχισαν τότε να φθάνουν οι διάφοροι. Δικοί και ξένοι. «Μπορώ να σας φέρω πληροφορίες για το πού βρίσκεται. Θα χρειαστούν όμως λίγα λεφτά...». Κι ύστερα... «τον είδα, είναι από κει. Άφησε μακριά μαλλιά και γένια και τον έχουν να δουλεύει σ' έναν δρόμο που φτιάχνουν». Ή, «τον πάντρεψαν με μια δική τους. Έκανε και παιδιά. Είναι καλά...». Κι οι μήνες έγιναν χρόνια κι οι «πληροφορίες» παραμύθια που δεν έπειθαν πια κανέναν.

Του Γιώργου Κασκάλιν

Παρακολουθούσα την αφήγηση στην τηλεόραση. Δεν άκουγα, δεν διάβαζα. Έβλεπα μόνο την εικόνα. Λες και προσπαθούσα να διαβάσω τα κείμενα του αφηγητή για να μην υπάρχει η ελάχιστη πιθανότητα επηρεασμού της σκέψης και του συναισθήματος. Αυτός που μιλούσε ήταν ο Τουρκοκύπριος πρώην δήμαρχος της κατεχόμενης Λευκωσίας, Κουτλάι Ερκ. Σ' ένα ντοκιμαντέρ της Σούλας Χατζηκυριάκου, που επαναπρόβαλε την Πέμπτη το ΡΙΚ. Ο πατέρας του Τουρκοκύπριου πολιτικού είχε απαχθεί από το νοσοκομείο όπου βρισκόταν ως ασθενής το 1964, και εκτελέστηκε επιτόπου. Έτσι, επειδή ήταν Τουρκοκύπριος. Από τη μέρα εκείνη, γράφτηκε στον κατάλογο των αγνοουμένων...

Η αναφορά δεν γίνεται για να παραπέμψει στο γνωστό «κάνανε κι εμείς πολλά». Γίνεται για να υποδείξει ότι πολλοί άνθρωποι έζησαν την ίδια αγωνία, γέντηκαν μέχρι θανάτου τον ίδιο πόνο, έγιναν αντικείμενο εκμετάλλευσης από τις ίδιες εξουσίες, μεγάλωσαν με τα ίδια παραμύθια των επιτήδειων. Περιμέναν για χρόνια να φανεί κείνος ο μακρυνάλλης με τα γένια που κάπου ζει, κάπου τον πάντρεψαν, κάπου έκανε παιδιά, κάπου δουλεύει... Κι είναι εκπληκτικό πόσο όμοια βασανίστηκαν. Είτε ζούσαν απ' εδώ, είτε ζούσαν απ' εκεί. Τελικά, οι ένοχοι χρησιμοποιούν πάντα τις ίδιες συνηθισμένες. Και τα θύματα περπατούν τον ίδιο Γολγοθά. Μέχρις ότου αντιληφθούν προς τα πού πρέπει να στρέψουν από κοινού το βλέμμα της απέχθειας.

«Η μάνα μας ήταν αγράμματη», είπε ο Κουτλάι Ερκ. «Πάντα όμως έλεγε πως τον πατέρα μας τον σκότωσαν οι παραστρατιωτικοί. Δεν είπε ποτέ οι Ελληνοκύπριοι...». Είναι προφανές πως οι «αγράμματοι» αυτού του τόπου είναι οι μόνοι που μπορούν να τον αναστήσουν. Γιατί οι «μορφωμένοι» είναι αυτοί που τον κατέστρεψαν...

Υ.Γ. Η στήλη θα απουσιάσει για δύο βδομάδες. Ξανά μαζί, στις 6 Αυγούστου. Καλό καλοκαίρι.

Κράτησε πολύ η διαίρεση, διαμήνυσε ο Αμερικανός Πρόεδρος

Αν θέλετε βοήθεια...

▶ Την ετοιμότητα των ΗΠΑ να συμβάλουν στο Κυπριακό δήλωσε ο Μπαράκ Ομπάμα αποδεχόμενος τα διαπιστευτήρια του νέου πρέσβη της Κυπριακής Δημοκρατίας

Η διαίρεση της Κύπρου έχει διαρκέσει πάρα πολύ, τόνισε ο Αμερικανός Πρόεδρος Μπαράκ Ομπάμα, δηλώνοντας την ετοιμότητα των ΗΠΑ να συμβάλουν στην προσπάθεια επίλυσης του Κυπριακού.

Αποδεχόμενος τα διαπιστευτήρια του νέου πρέσβη της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ουάσινγκτον, Γιώργου Σιακαλλή, ο Αμερικανός Πρόεδρος υπογράμμισε ότι οι ΗΠΑ συνεχίζουν να υποστηρίζουν προσπάθειες υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών για επανένωση της νήσου σε μια διζωνική κοινοτική ομοσπονδία. «Αναγνωρίζουμε της ελπίδες σας για τερματισμό της διαίρεσης της Κύπρου μέσω μιας δίκαιης και διαρκούς διευθέτησης. Πιστεύουμε σθεναρά», συνέχισε ο Αμερικανός Πρόεδρος, «πως μια αμοιβαίως αποδεκτή διευθέτηση είναι προς το καλύτερο συμφέρον του λαού της Κύπρου και ελπίζουμε πως τα μέρη θα δώσουν τελικά τέρμα στην τραγική διαίρεση της νήσου. Οι ΗΠΑ είναι έτοιμες να παράσχουν βοήθεια που και οι δύο πλευρές θα βρουν χρήσιμη για την επίτευξη λύσης», τόνισε.

Εξάλλου ο Αμερικανός Πρόεδρος αναφέρθηκε στις διμερείς σχέσεις υπογραμμίζοντας ότι οι δύο χώρες μοιράζονται μια μακρά ιστορία φιλίας, βασισμένη στις κοινές αξίες, στους κοινούς στόχους και μια αμοιβαία δεσμευση στη δημοκρατία και την ελευθερία. «Μαζί», συμπλήρωσε, «μπορούμε να προωθήσουμε προσπάθειες για προώθηση βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης, για την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας, για προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της Κύπρου και την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Προσβλέπω στην ενδυνάμωση του συνεταιρισμού και της συνεργασίας μας σε πολλές περιοχές αμοιβαίου συμφέροντος», κατέληξε ο Μπαράκ Ομπάμα.

Από την πλευρά του, ο πρέσβης Γιώργος Σιακαλλής στην ομιλία που συνόδευε τα διαπιστευτήριά του, μετέφερε τους χαιρετισμούς του Προέδρου Αναστασιάδη και διαβεβαίωσε ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας «παραμένει πλήρως δεσμευμένος στο να φέρει νέα προσέγγιση και ώθηση στις προσπάθειες για συνολική λύση του κυπριακού προβλήματος, με στόχο τον τερματισμό της παράνομης κατοχής της χώρας που χωρίζει τον λαό της Κύπρου και την αποκατάσταση της ειρήνης και της ασφάλειας, όχι μόνο προς όφελος της Κύπρου, αλλά επίσης και προς το συμφέρον της ευρύτερης περιφερειακής σταθερότητας εν γένει.»

Τριάντα εννιά χρόνια από την τουρκική εισβολή

Μετράμε ξανά πληγές

Τις πληγές της θα μετρήσει ξανά σήμερα η Κύπρος. Τριάντα εννέα χρόνια συμπληρώνονται από την τουρκική εισβολή. Στα κατεχόμενα εορτασμοί και στις ελεύθερες περιοχές εκδηλώσεις μνήμης και καταδίκης του διδύμου εγκλήματος του Ιούλη του 1974.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας παρέστη χθες σε τελετή στο στρατόπεδο της ΕΛΔΥΚ, στη Μαλούτα, για τους Ελλαδίτες πεσόντες και αγνοούμενους του 1974, ενώ πραγματοποιήθηκε επίσκεψη και στο ΓΕΕΦ όπου ενημερώθηκε για την κατάσταση στην οποία ευρίσκεται η Εθνική Φρουρά. Ο Πρόεδρος δήλωσε ικανοποιημένος για το επίπεδο της ΕΦ, σε μια χώρα που έχει ανάγκη από ένα καλά οργανωμένο στρατό για λόγους καθαρά άμυνας. Πάντως αρνήθηκε να απαντήσει κατά πόσο η Εθνική Φρουρά θα ενισχυθεί ανεξαρτήτως των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο τόπος.

Ανακοινώσεις για τη σημερινή επέτειο εξέδωσαν τα κόμματα. Ο ΔΗΣΥ επαναδιατυπώνει την πρότασή του για εθνική συμφιλίωση και καλεί σε διάλογο τις πολιτικές δυνάμεις «με στόχο να σφραγιστούν η πολυπόθητη ενότητα και η συμφιλίωση στο εσωτερικό μέτωπο, δίνοντας ένα τέρμα στους διαχωρισμούς του λαού μας και μέσω της κοινής συστράτευσης να κοιτάσουμε μπροστά». Το ΑΚΕΛ διαμήνυσε ότι η ενότητα δεν μπορεί να είναι ευκαιριακό σύνθημα επικοινωνιακής πολιτικής. «Η ενότητα πρέπει να εδράζεται σε αρχές όπως είναι ο σεβασμός της ιστορίας του τόπου, ο ισότιμος διάλογος, ο σεβασμός ανάμεσα στις πολιτικές δυνάμεις και προς διαφορετική άποψη. Η ενότητα δεν συνεπάγεται ισοπέδωση των υπαρκτών πο-

λιτικών διαφορών αλλά προσπάθεια σύνθεσης απόψεων», υπογράμμισε το κόμμα της Αριστεράς. Και το ΔΗΚΟ σημειώνει ότι το διχαστικό παρελθόν πρέπει να παραμείνει οριστικά στο παρελθόν. «Μόνο ενωμένοι θα κατορθώσουμε να διεκδικήσουμε αποτελεσματικά τα δικά μας». Η ΕΔΕΚ από την πλευρά της εξέφρασε την απογοήτευσή της για την αναποτελεσματικότητα της διεθνούς κοινότητας να επιβάλει τον διεθνή νόμο, αλλά και για το γεγονός ότι η ΕΕ απέτυχε να επιβάλει τον ευρωπαϊκό νομικό πολιτισμό στην περίπτωση της συνεχιζόμενης παρανομίας της Τουρκίας. Οι Οικολόγοι προειδοποίησαν με την ευκαιρία για τον κίνδυνο σύνδεσης του Κυπριακού, της οικονομικής κρίσης και των υδρογονανθράκων, εκφράζοντας την ελπίδα η κυπριακή ηγεσία «να εγκαταλείψει τον μακρύ ύπνο».

Διάγγελμα Έρογλου

Σε διάγγελμα προς τους Τ/Κ ο Ντερβίς Έρογλου υποστήριξε ότι οι συνομιλίες που θα αρχίσουν το φθινόπωρο είναι η τελευταία ευκαιρία για επίλυση του Κυπριακού. Μάλιστα, ευχήθηκε «η ε/κ πλευρά να είναι αποφασισμένη για λύση και να κατανοεί ότι η τ/κ πλευρά είναι έτοιμη για συμφωνία στη βάση των πραγματικότητων που υπάρχουν στο νησί, χωρίς να χρησιμοποιεί τακτικές για να καθυστερήσει τη διαδικασία». Εξάλλου, ο λεγόμενος υπουργός εξωτερικών Κουτλάι Ερκ προέβη σε ενημέρωση για το Κυπριακό ξένων δημοσιογράφων οι οποίοι βρίσκονται στα κατεχόμενα για τους «εορτασμούς» της εισβολής.

ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

Το πραξικόπημα, ο κόθορνος και μια αυτοκτονία

Το τέρας το καλούμενον επιφανής τρέφει την φυγοπονία, την θεισθηρίαν, τον τραμπουκισμό, τον κουτσαβακισμό, την εις τους νόμους απειθείαν. Πλάττει αυλήν εξ ακρήστων ανθρώπων, στοιχείων φθοροποιών τα οποία τον περιστοιχίζουσι, παρασίτων τα οποία αποζώσιν εξ αυτού... Μεταξύ δε των δύο αναπάντων μετεροχόμενων την αυτήν διαφθοράν, θα επιτύχει εκείνος όστις ευπρεπέστερον φορέι το προσωπίον κ' επιδειξιώτερον τον κόθορνον». Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, από το διήγημα «Οι Χαλασοχώρηδες», που γράφτηκε από τον άγιο της ελληνικής λογοτεχνίας πριν από εκατόν είκοσι δύο χρόνια! Για να κατανοηθεί από όλους τους αναγνώστες το απόσπασμα δανείζομαι από το λεξικό του Γ. Μπαμπινιώτη την ερμηνεία των λέξεων κουτσαβακισμός και κόθορνος: ψηλό υπόδημα, το οποίο φορούσαν

Του Χρήστου Πουργουριδίου

οι υποκριτές της αρχαίας τραγωδίας. Θυμήθηκα τον ανεπανάληπτο και κορυφαίο, κατά τη γνώμη μου, σύγχρονο Έλληνα διηγηματογράφο από τα όσα άκουσα, μάλλον διάβασα στις εφημερίδες, από τα πολλά που είπαν οι πολιτικοί μας με αφορμή την επέτειο του πραξικοπήματος της 15ης Ιουλίου 1974. Διάβασα, λοιπόν, κάποιες δηλώσεις, που μόνο ο πασίγνωστος σ' όλους αντιστασιακός Βάσος Λυσσαρίδης θα μπορούσε να είχε κάμει, κι όμως ήταν δηλώσεις που έγιναν από ανθρώπους που ο ίδιος ο Λυσσαρίδης για χρόνια κατηγορούσε ως πραξικοπηματίες! Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι η 15η Ιουλίου 1974 είναι η πιο μεγάλη τραγική στιγμή στη σύγχρονη ιστορία της Κύπρου. Άφησε πληγές βαθύτερες από οποιαδήποτε άλλη τραγική στιγμή που παραμένουν μέχρι σήμερα χωρίς επούλωση. Όταν τέτοιες τραγικές στιγμές στην ιστορία ενός λαού προσεγγίζονται με ελαφρότητα και χωρίς ειλικρίνεια οι πιθανότητες να αποτελέσουν παράδειγμα προς αποφυγήν είναι μικρές. Δυστυχώς η ειλικρίνεια αλλά και η αυτοαμφισβήτηση απουσιάζουν, νομίζω, εντελώς από την πολιτική της

νήσου μας, δεδομένου ότι στον νου των περισσότερων επαγγελματιών πολιτικών κυριαρχεί η προώθηση της εικόνας τους, η οποία, συχνά πόρρω απέχει της πραγματικότητας. Θα συνέχισα πάνω στο ίδιο θέμα αλλά με συγκλόνησε η αυτοκτονία του 38χρονου Γιώργου Παναγιώτου, άλλως «Γλυκούλη», σ' ένα κελί των Κεντρικών Φυλακών, και θέλω να πω γι' αυτήν μερικές σκέψεις. Ως δικηγόρος βρέθηκα στο δικαστήριο όταν προχθές παρουσιάστηκε ο Παναγιώτου και διατάχθηκε η κράτησή του μέχρι τη δική του ενώπιον του Κακουργιοδικείου. Στους διαδρόμους φώναζε πως θα αυτοκτονήσει. Σ' άλλες χώρες τέτοιες απειλές θα οδηγούσαν τις αρμόδιες αρχές σε λήψη άμεσων μέτρων. Στη Γερμανία, που τελευταία τόσο πολύ κλενάζουμε, βρέθηκα πριν από χρόνια μπροστά σ' ένα παρόμοιο περιστατικό σε δικαστήριο του Μονάχου. Ο κρατούμενος ούρλιαζε πως θα αυτοκτονήσει. Οι αστυνομικοί προσπάθησαν να τον πρημώσουν χωρίς επιτυχία. Έτσι σε λίγο έφθασε στο δικαστήριο ασθενοφόρο για να μεταφέρει τον κρατούμενο σε ψυχιατρική κλινική. Αυτό έπρεπε να είχε γί-

νει και στην περίπτωση του Γιώργου Παναγιώτου. Συνεπώς, καταλογίζω ευθύνες στην αστυνομία, που όφειλε να μην είχε μεταφέρει τον κρατούμενο στις φυλακές αλλά στο νοσοκομείο. Ένας που απειλεί, σε κατάσταση υστερίας, ότι θα αυτοκτονήσει έχει ανάγκη άμεσες ψυχιατρικής στήριξης. Ακόμη πιο μεγάλες ευθύνες καταλογίζω στις αρμόδιες υπηρεσίες των Κεντρικών Φυλακών. Ο Παναγιώτου δεν έπρεπε να κλειστεί σε κελί αλλά να σταλεί στο ψυχιατρείο. Βαυκαλιζόμεθα πως είμαστε πολιτισμένοι, και όταν κάποιος βόρειος μας κατηγορούν για ολοφάνερους αδυναμίες, τους αντιλέγουμε με έπαρση ότι «όταν εμείς χτίζαμε Παρθενώνες οι πρόγονοι σας έτρωγαν βελανίδια!» Αυτοί που οι πρόγονοι τους έτρωγαν βελανίδια δεν θα άφηναν ποτέ τον Γιώργο Παναγιώτου να αυτοκτονήσει. Και για να πάμε πίσω στον Παπαδιαμάντη, οι επιφανείς των χωρών αυτών δεν πλάττουν αυλές εξ ακρήστων ανθρώπων, αλλά τοποθετούν παντού άξιους και ικανούς ανθρώπους. Που ξέρουν να χειρίζονται δύσκολα προβλήματα με ευαισθησία και αποτελεσματικότητα.